

VALLÈS ORIENTAL

EL VALLÈS ORIENTAL, COMARCA DE contrastos

EL LLEGAT TERMAL I DEL
MODERNISME ES COMBINA AMB
UN PATRIMONI NATURAL EXTENS

El Vallès Oriental és un territori dispar, amb “uns pulmons rurals i uns braços d’una indústria que evoluciona ràpidament”, des del Montseny als polígons del baix Vallès. I tot amenitzat amb una història que ve de lluny i un patrimoni arquitectònic gairebé inabastable.

Text Montse Eras

Santi
Montagud

ESCRITOR
Granollers

Des de la Pedra de l'Encant a la plaça de la Porxada de Granollers, Santi Montagud inicia la ruta per mostrar el Vallès Oriental.

Citats al restaurant El Mirallet, a tocar de la Porxada —el gran símbol de Granollers i el rovell de l'ou del Vallès Oriental—, Santi Montagud arriba amb una guia de la contrada del 1926. El volum esgrogueït esdevé una carta de presentació, tant d'una comarca diversa —hi ha qui diu que en són tres— com del nostre cicerone, un lletraferit col·leccionista de llibre antic i una de les persones més coneixedores de les petites històries que fan màgic aquest territori. “Un calidoscopi ple de tota mena de materials, nobles i innobles, on la remor d'automòbils elèctrics o l'ensordidor soroll dels de gasolina encara es barregen amb el mugir d'alguna vaca desubicada”, així descriu la comarca del Circuit de Barcelona Catalunya.

Iniciem l'itinerari en un dels escaires de la Porxada, on a terra s'observa un bloc de gres vermell. Montagud fa notar que aquest tros de roc és també un exemple de la barreja que ofereix la comarca. És la Pedra de l'Encant, que al segle XVII servia per als encants públics —subhastes— de productes, però que alhora s'envolta d'una llegenda que diu que una riuada la va portar i que algun dia també se l'endurà.

A Granollers és dijous i passem entre les parades d'un mercat documentat des del 1040 fins a arribar a la Fonda Europa, la més antiga del país —enguany ha fet 250 anys. Com ja feia Josep Pla al segle passat, hi

ADRIANA OLSINA

demanem un esmorzar de forquilla com cal —un cap i pota dels Parellada i una botifarra de la Garriga amb mongetes del ganxet, buscant la gastronomia de quilòmetre zero que reivindica Pep Salsetes, investigador i guardià de la cuina i el producte del territori.

Gallecs, un oasi natural

Fem una aturada a Mollet, segona ciutat del Vallès Oriental, on visitem el museu municipal d'art Abelló, el magnífic menhir descobert el 2009 al pla de les Pruneres i l'espai rural de Gallecs, un oasi natural enmig de l'urbs. Tot i haver perdut gran part del seu patrimoni arquitectònic, Mollet encara conserva un racó que recorda el poble que va ser: la plaça Prat de la Riba, centre neuràlgic que manté els antics ajuntament i mercat

El dolmen de la Pedra Gentil es troba a Vallgorguina. A la dreta, de dalt a baix, Mollet del Vallès, amb el campanar de l'església de Sant Vicenç en primer pla, detalls dels vidres de la porta d'entrada a Can Raspall i una vista de Casa Ramos, a la Garriga.

SERGI BOIXADER

SERGI BOIXADER

ANOTA-HO

Museu Abelló i la Casa del Pintor.

És la pinacoteca més gran de la comarca i una oportunitat per descobrir l'artista i col·leccionista Joan Abelló, que va recopilar des de col·leccions de màscares africanes fins a obres de Dalí, Picasso i Miró. ✉ Berenguer III, 122. Mollet del Vallès

☎ 93 544 50 99

🌐 www.museuabello.cat

Centre d'Art La Rectoria

Antiga rectoria convertida en centre cultural que es troba inclosa a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

✉ Av. de Quatre Camins, 1. Sant Pere de Vilamajor

☎ 93 845 00 59

🌐 centreatrectoria.org

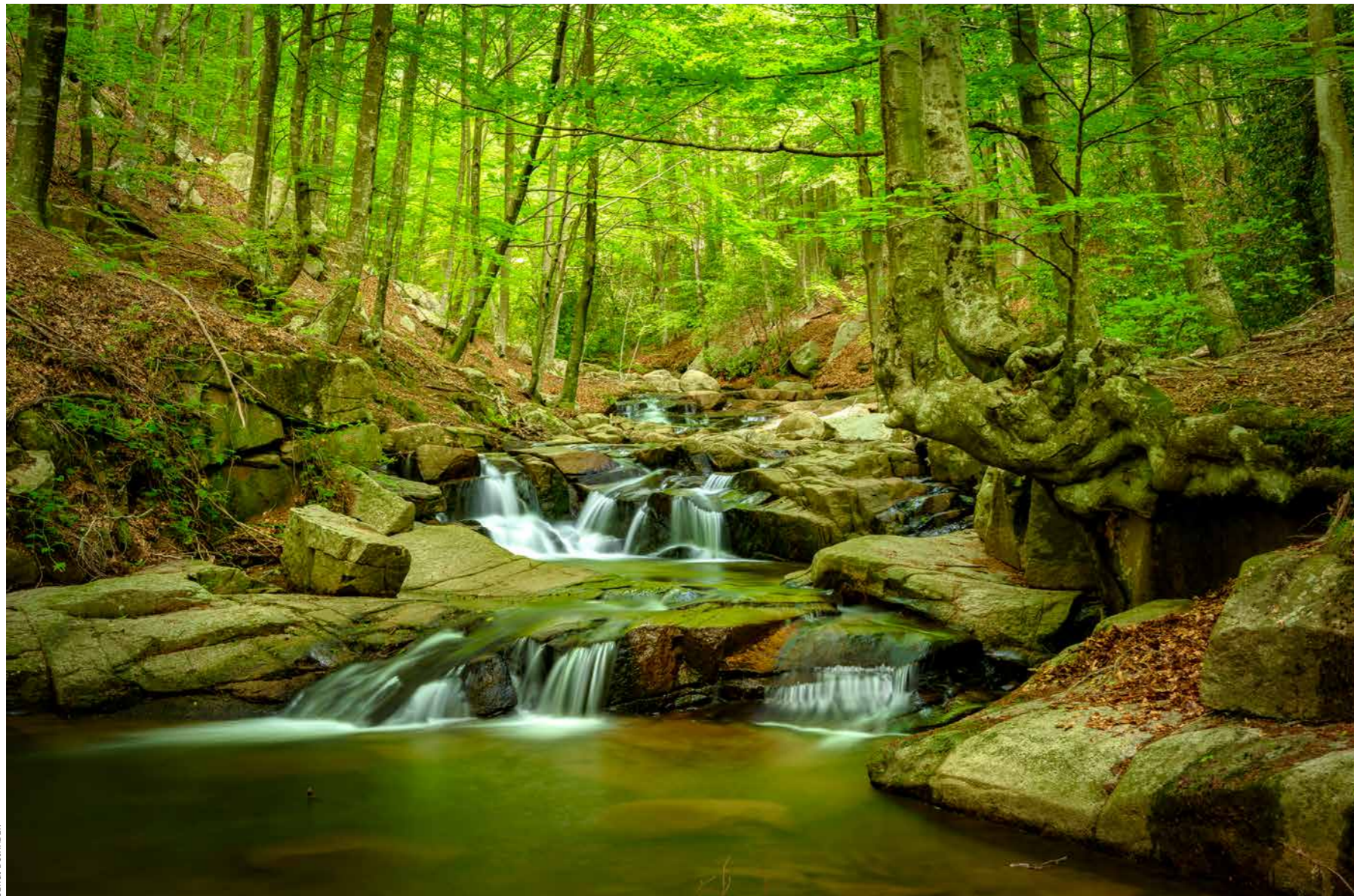
Illa Raspall de la Garriga

El conjunt arquitectònic es pot descobrir a través de la visita guiada *El modernisme de la burgesia*, que es fa cada segon dissabte de mes des de Can Raspall.

✉ Banys, 40. La Garriga

☎ 610 47 78 23

🌐 www.visitalagarriga.cat

SENGI BOIXADER

A l'estació de la Garriga es conserva el refugi antiaeri, que es pot visitar. A l'esquerra, la riera de Gualba, al Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny.

SENGI BOIXADER

Per a més informació:
Turisme Vallès
turismevalles.com

TAMPOC ET PERDIS...

Museu Thermalia. Centre temàtic de la cultura de l'aigua termal situat a l'edifici medieval de l'Hospital de Santa Susanna. Dedicada les dues plantes superiors a l'art, amb un destacat fons de Manolo Hugué. ✉ Pl. de la Font del Lleó, 20. Caldes de Montbui | ☎ 93 865 41 40 | 🌐 www.thermalia.cat

Safareig de Santa Esperança. Permet gaudir de les propietats terapèutiques de l'aigua mineromedical. Reaprofita un antic safareig construït a mitjan segle xx. ✉ Pl. de Pau Surell, s/n. Caldes de Montbui | ☎ 618 79 67 25 | 🌐 www.safareigtermal.cat

Mons Observans. Al turó de Can Tacó s'hi troba un jaciment romà del segle II aC, interpretat com un *praesidium*, un establiment militar que controlava les principals vies de comunicació. ✉ Vial Nord, 8B. Montornès del Vallès | ☎ 93 572 11 66 | 🌐 www.monsobservans.cat

municipal, la modernista farmàcia Amadó i el campanar de l'església.

A la comarca hi ha diverses viles que conformen la Ruta del Modernisme d'Estiueig al Vallès Oriental: el Figueró-Montmany, Granollers, l'Ametlla del Vallès, la Garriga i Cardedeu. Ens aturem a la Garriga, que, gràcies a la seva història lligada al termalisme —fil temàtic per completar a Caldes—, va propiciar l'arribada d'estiuejants barcelonins a tombant dels segles XIX i XX, i la construcció de torres de vacances. El gran exemple és l'illa Raspall —l'arquitecte a qui també se li atribueix la primera catifa de Corpus, ara la tradició més emblemàtica de la vila— i el passeig, un vial encara de terra envoltat de cases modernistes i noucentistes. Resguardats per l'ombra dels plataners, arribem al

bosc de Malhivern, un alzinar on deien les males llengües que s'hi reunien les bruixes. I abans de marxar, nostàlgics cinèfils que som, no deixem de visitar el Cinema Alhambra, construït el 1913 i exemple de les sales de poble en perill greu d'extinció —salvat fa pocs anys gràcies a una campanya popular.

Fem via fins a Cardedeu, d'on Raspall va ser nomenat arquitecte municipal i hi va projectar el cementiri i una gran quantitat de cases modernistes que conformen aquesta ruta que culminem a la Pastisseria Ricós amb una ingesta massiva de borregos, l'especialitat dolça arrelada a la vila des de fa segles.

Seguim fins al Parc Natural del Montseny per aturar-nos en un espai màgic de natura i creativitat a Sant Esteve de Palautordera, el Circ Cric, que enguany celebra quaranta

anys. La muntanya és màgica i, potser per això, "s'hi apleguen gran quantitat de persones, entitats i grups dedicats a les arts escèniques", fet que va propiciar que Tortell Poltrona hi fes el seu camp base.

La ruta se'ns ha fet curta i ens hem quedat amb ganes de pujar al santuari de Puiggraciós de Montmany, viatjar a la prehistòria amb el dolmen de la Pedra Gentil de Vallgorguina i gaudir de l'art contemporani local i forà al Centre d'Art La Rectoria de Sant Pere de Vilamajor... Una llista inacabable d'indrets d'una comarca que, potser per ser tan propera a la gran urbs, passa desapercebuda i "és terra de pas", però que, com diu Santi Montagud basant-se en els versos de Pere Quart: "Som molt més que tres turons i quatre pins".